

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:5

2016-04-28

M2016/01189/Ee

Miljö- och energidepartementet

Energimyndigheten
Box 310
631 04 Eskilstuna

Uppdrag till Energimyndigheten om satsning på energieffektiv belysning

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens energimyndighet att bidra till Sveriges medverkan i det globala initiativet *Global Lighting Challenge (GLC)* genom en nationell kraftsamling inom belysningsområdet.

Satsningen ska bidra till att öka utveckling- och spridningstakten av högeffektiv och högkvalitativ belysning nationellt.

De övergripande målsättningarna för uppdraget är att

- öka kunskapsnivån om energieffektiv belysning i samhället
- öka förutsättningarna för en övergång till energieffektivare belysning hos enskilda aktörer
- öka intresset hos relevanta målgrupper att satsa på de mest effektiva och innovativa lösningarna
- öka andelen högeffektiv belysning i Sverige.

Myndigheten ska arbeta med den nationella kraftsamlingen genom att huvudsakligen genomföra följande insatser:

1. Myndigheten ska ta fram ett fördjupat underlag till grund för satsningen, som innehåller bland annat faktaunderlag och analyser om belysningens elanvändning och besparingspotential i Sverige inom olika sektorer, svenska styrkor inom forskning och innovation på belysningsområdet, funktions- och miljömässiga utmaningar med olika belysningstekniker samt belysningsteknikens olika samhällsrelaterade nyttor. Underlaget ska kunna användas i kommunikationsinsatser för att öka intresset för energieffektiv belysning.

2. Myndigheten ska inleda en fördjupad dialog med andra statliga aktörer om GLC för att uppmuntra dem att delta. Myndigheten bör stödja

utvecklingen och en ökad tillämpning av befintliga upphandlingskriterier för belysning.

3. Myndigheten ska inleda en fördjupad dialog och stödja regionala och lokala myndigheter som vill delta i initiativet för att öka andelen högeffektiv belysning i gatubelysningen, verksamhetslokaler för skola och sjukvård och andra offentliga inrättningar.

4. Myndigheten ska inleda en fördjupad dialog med företag om hur energieffektiv belysning kan minska kostnaderna för energi i deras verksamhet.

5. Myndigheten ska inleda en fördjupad dialog med andra aktörer från näringslivet, exempelvis återförsäljare, hotellkedjor, byggföretag och arkitekter med civilsamhället samt med intresseorganisationer för att öka kunskapen om och intresset för energieffektiv belysning.

6. Myndigheten ska genomföra insatser gentemot enskilda slutanvändare för att öka kunskapen om och intresset för energieffektiv belysning.

7. Myndigheten ska följa upp de insatser som görs inom kraftsamlingen för att visa om och i så fall vilka samhällsekonomiska vinster den bidragit till.

Vid insatserna ska myndigheten beakta vikten av en korrekt insamling av uttjänad belysning för att främja giftfria och resurseffektiva kretslopp.

Genomförandet av uppdraget ska pågå fram till den 31 december 2017. En slutrapport som visar på uppnådda resultat och effekter ska överlämnas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 15 mars 2018. Rapporten ska bland annat användas för att dra lärdomar inför framtida satsningar om vilka former för samarbete och aktiviteter som är mest effektiva.

Skälen för regeringens beslut

Vid Clean Energy Ministerial i maj 2015 kom deltagande länder överens om att initiera Global Lighting Challenge (GLC) som en gemensam kraftsamling för att påskynda spridningstakten av högeffektiv och högkvalitativ belysning. Sverige deltog i framtagandet av initiativet som lanserades av energiminister Ibrahim Baylan vid FN:s klimatmöte i Paris i december 2015. Det gemensamma målet för satsningen sattes till att nå en ackumulerad global försäljning på 10 miljarder högeffektiva lampor för att påskynda övergången till högeffektiva och högkvalitativa belysningslösningar som alla har råd med.

Totalt sett bedöms besparingspotentialen vara mycket stor. Med effektiva belysningslösningar går det att behålla, eller till och med sänka, elanvändningen och samtidigt öka användningen av belysning globalt. Uppskattningsvis står belysningen för 15 procent av den totala elanvändningen och 3–5 procent av de globala växthusgasutsläppen. Det finns risk för att de globala utsläppen av växthusgaser ökar om inte energieffektiv belysning ersätter nuvarande ineffektiva lösningar. Därtill saknas tillgång till modern belysning i många delar av världen och riskerar att öka i takt med ökad användning av belysning.

De prestandakrav som införts på belysningsområdet i olika delar av världen har bidragit till en snabb teknikutveckling på området. Lysdiodstekniken som är ungefär 10 gånger så energieffektiv som den traditionella glödlampan tar därför allt större marknadsandelar (Energimyndigheten). Samtidigt är det viktigt att säkerställa att de produkter som släpps ut på marknaden också håller den kvalitet som leverantörerna utlovar.

Även i Sverige står belysning för en betydande del av elanvändningen. Energimyndigheten uppskattar att 14 TWh går till belysning i bostäder, offentliga inrättningar, kontorslokaler och utomhusbelysning, och där kan uppskattningsvis 6–7 TWh sparas (Energimyndigheten 2011).

Belysning handlar inte bara om ljus utan även om hälsa, trygghet, estetik, produktivitet, miljöpåverkan, teknik- och materialval, konkurrenskraft samt resursanvändning.

En ökad utveckling och spridning av energieffektiv belysningslösningar bidrar till EU:s uppsatta mål inom ökad energieffektivisering till 2020 och 2030.

Uppdraget om satsningen på belysningsområdet är ett led i regeringens arbete på klimatområdet. Målet är att bidra till att hålla den genomsnittliga globala temperaturökningen under 2 grader Celsius, med ambitionen att nå 1,5 grader Celsius.

Satsningen bör också ses som ett bidrag till genomförandet av Sveriges exportstrategi och Politiken för Global Utveckling (PGU), åtaganden kopplade till Agenda 2030 samt arbetet med att uppfylla generationsmålet och miljömålen, däribland en Giftfri miljö.

På regeringens vägnar

Ibrahim Baylan

Per-Anders Widell

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM samt Kansliet för innovationsråd.

Utrikesdepartementet/FIM, IH samt USTYR.

Finansdepartementet/BA, OFA UR, OFA SFÖ samt OFA KO.

Miljö- och energidepartementet/EE, KL, MM, KE, K samt I.

Näringsdepartementet/BT PUB, HT RTS, NV KSR samt ISB IF.

Energikommissionen

Miljömålsberedningen

Hovet

Riksdagsämbetet

Boverket

Elsäkerhetsverket

Fortifikationsverket

Kemikalieinspektionen

Konsumentverket

Länsstyrelserna

Statens fastighetsverk

Riksarkivet

Riksutställningar

Naturvårdsverket

Sida

Sveriges export- och investeringsråd

Tillväxtverket

Trafikverket

Upphandlingsmyndigheten

Vinnova

Sveriges Kommuner och Landsting

Botkyrka kommun

Eskilstuna kommun

Göteborgs stad

Huddinge kommun

Jönköping kommun

Malmö stad

Stockholms stad

Avfall Sverige

Belysningsbranschen

Byggherrarna

Centrum för energieffektiv belysning

Clas Ohlsson

El-kretsen

Energieffektiviseringsföretagen

Energikontoren

Fastighetsägarna

IKEA

Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige

IT- och Telekomföretagen

Jernkontoret
Naturskyddsföreningen
Nordic Choice Hotels
Scandic hotels
SKGS
Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)
Svensk elektronikåtervinning
Svensk energi
Svenskt näringsliv
Sveriges arkitekter
Sveriges Byggindustrier
Teknikföretagen
Världsnaturfonden
Återvinningsindustrierna